

Kultur
MINISTERIET

KULTUR FOR ALLE

– KULTUR I HELE LANDET

KULTUR FOR ALLE – KULTUR I HELE LANDET

Strategien er udgivet
i 2009 af:
Kulturministeriet
Nybrogade 2
1203 Kbh. K
www.kum.dk

Lay out: India
Tryk: Litotryk
Oplag: 3000
ISBN: 978-87-7960-134-5
ISBN, elektronisk udgave:
978-87-7960-135-2

Strategien kan også læses på Kulturministeriets
hjemmeside, www.kum.dk

Forside: Skulpturen "Morpheus" af Phill Price blev
vist på udstillingen *Sculpture by the Sea* ved Århus
i juni 2009. Foto: Per Plougmann Poulsen

INDHOLDSFORTEGNELSE

I	Kultur for Alle – Forord.....	4
II	Kultur for Alle – Fremtidens kulturaftaler.....	6
III	Kultur for Alle – Brugerinddragelse.....	10
IV	Kultur for Alle – Børn og unge.....	15
V	Kultur for Alle – Kunst, kultur og kulturarv i det offentlige rum.....	21
VI	Kultur for Alle – Åbne og tilgængelige kulturinstitutioner.....	27
VII	Kultur for Alle – Kultur og medier.....	31
VIII	Kultur for Alle – Kulturinstitutionernes strukturreform.....	37

KULTUR FOR ALLE – FORORD

Vi lever i en unikt privilegeret tid. Allermest privilegerede er vi måske, når det handler om adgangen til kulturtilbud – til ny viden, til nye indtryk, til nye muligheder for at finde os en identitet eller til slet og ret at blive underholdt. Her har især den teknologiske udvikling bragt os meget længere, end nogen tidligere kunne forestille sig.

Samtidig er det en udvikling, der i høj grad udfordrer os som borgere i et kulturelt fællesskab. Det kræver nemlig noget ekstra af os. Den konstante strøm af nye kulturtilbud, ny viden og nye indtryk kan hurtigt og nemt blive overvældende for os. Så overvældende, at vi pludselig kun ser rigdommen af kultur som et fattigt, gråt flimmer, fordi vi ganske enkelt ikke kan overkomme mere. Så overvældende, at det pludselig kan være fristende og nemmere kun at se på verden i ét snævert perspektiv. Så overvældende, at vi ikke længere kan få øje på vores fælles referenceramme og mister orienteringen.

Det skaber en trussel for sammenhængskraften i vores samfund. Hvis vi står uden et billede af vores fælles historie og kulturarv; hvis vi kun har et unuanceret bil-

lede af den verden, der omgiver os; hvis vi mister lysten og evnen til at tale fornuftigt med dem, som vi er uenige med – ja så kan vores demokrati og fællesskab ikke overleve i længden.

Men – når vi kender vores kultur og kulturarv i dens mangfoldighed, så sker der heldigvis det modsatte.

Når kulturarven og historien bliver levende og perspektivrig for os, og når vi møder en kunst, der gør alt andet end at tale os efter munden – så bliver vi nysgerrige på og stolte af det samfund, som vores demokrati gør os til medejere af. Når vi alle har nogle fælles oplevelsesreferencer, en fælles følelse af kulturarven og for måden, som vi danskere har tænkt og følt på gennem tiden, så fremmes vores fælles forståelse. Så får vi et fælles grundlag at stå på og gå videre fra.

Danmark er et lille land, men vi har gennem generationer skabt et kulturliv på et særdeles højt niveau. Biblioteker på forkant med en ny teknologi og med aktualitet og relevans for alle borgere. En museumsverden, som er kendt for en høj og kompromisløs faglig

standard. Udøvende kunstnere, der går nye veje – kunstnerisk og organisatorisk. Vi kan heldigvis rigtig meget.

Men vi skal kunne endnu mere. Kulturen skal fremover være for alle. Alle i Danmark skal have mulighed for at få ejerskab til vores fælles kultur og kulturarv. Alle i Danmark skal have mulighed for at få adgang til relevante og vedkommende kulturtilbud. Alle er velkomne. Og alle kan være med. Der er ikke noget kunst, der er for svært. Og der skal på ingen måde gås på kompromis med fagligheden.

Kultur for Alle sætter kursen fremover. Den skal sikre, at kunsten, kulturen og kulturarven bliver pejlemærker, som alle kan sejle efter. *Kultur for Alle* er en opgave, som vi har et fælles ansvar for at løse – staten, kulturregionerne, kommunerne, kulturinstitutionerne, familien og den enkelte borger.

Man kan gå til opgaven på mange og varierede måder. Denne strategi er ét bud på, hvor der er størst behov for at sætte ind og gøre en indsats lige nu. Den giver ikke et udtømmende svar, men fremhæver

Kulturminister Carina Christensen. Foto: Mads Flummer

nogle vigtige initiativer og indsatsområder, som peger fremad.

Mange af initiativerne har jeg fundet inspiration til på en Danmarksturné, som jeg har gennemført i løbet af året. Her mødtes jeg med både kommuner og det lokale og regionale kulturliv for at tale om, hvilke udfordringer de ser på kul-

turområdet, og hvilke ønsker de har til en strategi om kultur for alle.

På Danmarksturnéen bidrog alle til de gode og konstruktive diskussioner, og jeg blev meget imponeret over det store engagement, der er at finde overalt i Danmark – fra de største kulturinstitutioner til de mindste kulturhuse.

Nu er møderne holdt og strategien skrevet. Tiden er kommet til, at alle træder i karakter og udfylder deres rolle.

Jeg er villig til at gøre en indsats og håber, at I også er det. Så lad os tage fat nu!

KULTUR FOR ALLE

– FREMTIDENS KULTURAFtaler

Hvis vi skal sikre relevante og vedkommende kulturtilbud for alle og et kulturelt Danmark i balance, er det vigtigt, at alle relevante kulturaktører sammen gør en indsats. Vi skal sigte efter det fælles mål at sikre kultur for alle, og vi skal sammen løse de udfordringer, der måtte komme hen ad vejen.

Der er ingen tvivl om, at især et fortsat øget samarbejde mellem kommunerne og staten og øget tværkommunalt samarbejde er nogle af de vigtigste forudsætninger for, at vi sammen kan løfte den opgave, der ligger forude. Det er her, vi skal koncentrere den fremtidige indsats.

KULTURAFtaler

Kulturaftalerne, som kultureregionerne indgår med staten, spiller en central rolle, når vi skal sikre kultur for alle.

Staten kan gennem kulturaftalerne bakke op om særlige lokale

indsatser og dermed være med til at videreudvikle kulturlivet for alle borgere i hele landet. Indtil nu viser erfaringerne med kulturaftalerne, at et tværgående samarbejde mellem kommuner i høj grad kan

Tiden er nu kommet til at øge ambitionerne med kulturaftalerne.

være med til at give kulturlivet et løft. Der er ingen tvivl om, at aftalerne skaber muligheder, synergi og kulturelle tilbud, som den enkelte kommune kan have svært ved at løfte selv.

Gennem kulturaftalerne får Kulturministeriet et bedre indblik i den idérigdom og den mangfoldighed, der hersker i kulturlivet rundt i hele landet. Det giver en god ramme for dialog om kultur mellem kommunerne og mellem staten og kommunerne.

Tiden er nu kommet til at øge ambitionerne med kulturaftalerne. De skal fremover udnytte deres potentiale endnu bedre og bruges endnu mere aktivt, så de i højere grad kan være med til at understøtte *Kultur for Alle*.

Kulturaftalerne skal være en ramme om et konkret og forpligtende samarbejde mellem staten og kommunerne om at løfte opgaven. Derudover skal kulturaftalerne fremover også bruges til at påbegynde en dialog om de grundlæggende kulturelle strukturer. At sikre kultur for alle er ikke bare et spørgsmål om at iværksætte nye projekter. Det bør også omfatte et serviceeftersyn og en strategi for et forpligtende samarbejde om,

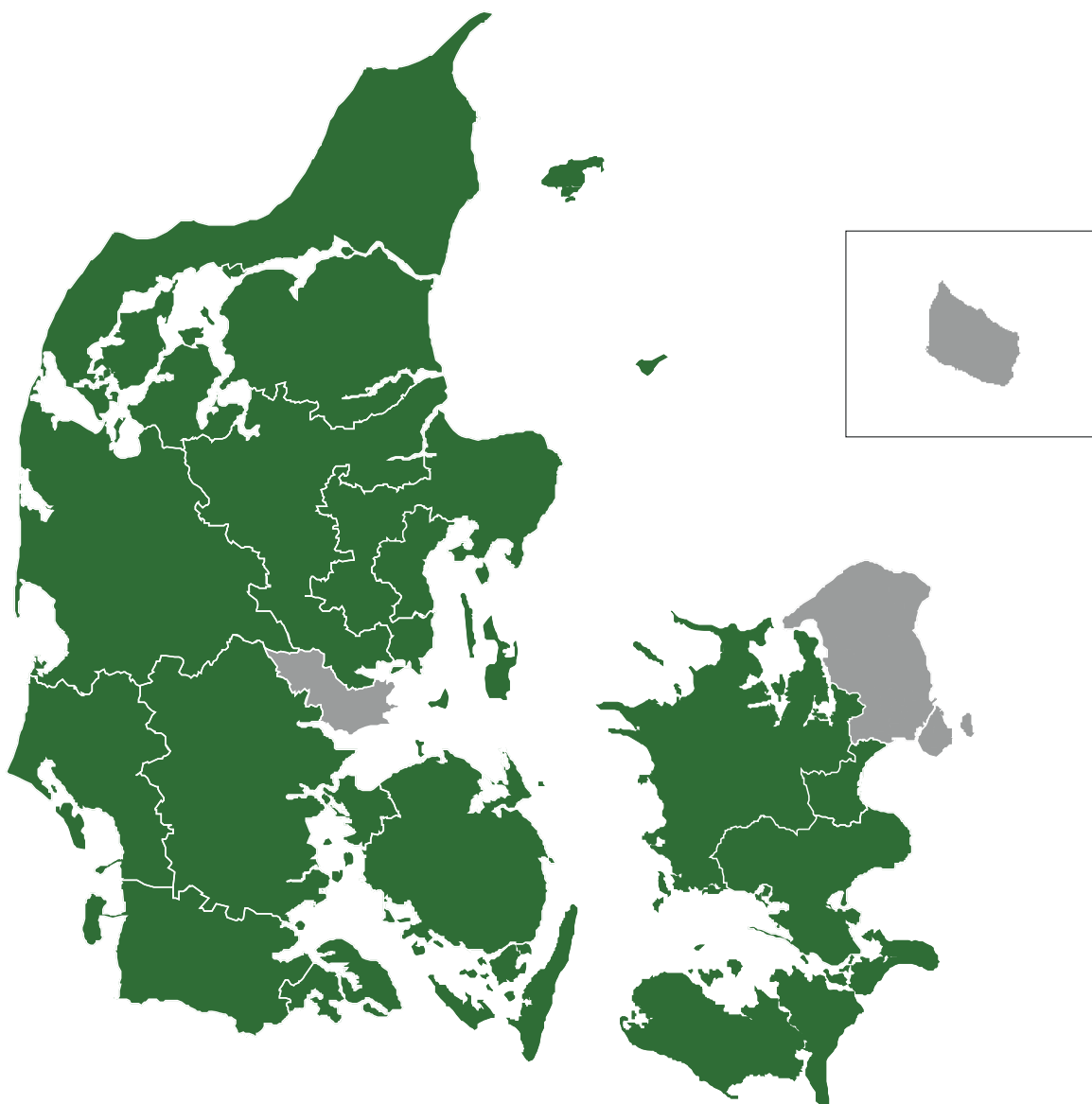
understøtte kommuners engagement på kulturområdet

KULTURAFtaler

En kulturaftale er en frivillig aftale mellem Kulturministeriet og et større lokalområde, hvor parterne opstiller et sæt af målsætninger på kulturområdet, der gælder for hele aftaleperioden. Økonomisk resulterer aftalen i, at staten yder støtte til udviklingsprojekter. Der

er også mulighed for, at en række tilskud forvaltes af de lokale parter frem for af Kulturministeriet og dets råd og styrelser. Aftalerne medvirker til, at kommuner i fællesskab tænker strategisk i forhold til kulturen i deres område. Formålet med kulturaftalerne er at:

- understøtte kommuners engagement på kulturområdet
- styrke samarbejdet mellem staten og kommunerne
- styrke samarbejdet på tværs af kommunegrænser
- fastholde og udbygge den kultur-

Der er i dag indgået 13 kulturaftaler, der tilsammen dækker det meste af Danmark. Se mere på Kulturministeriets hjemmeside, www.kum.dk.

- politiske dialog og værdidebat mellem de forskellige administrative niveauer i kulturpolitikken
- sikre en bedre ressourceudnyttelse gennem regional koordinering og arbejdsdeling på kulturområdet
- opsamle og videregive særlig viden og erfaringer på kulturområdet til gavn for det samlede kulturliv i hele landet.
- give større dispositionsfrihed på det kommunale niveau og sætte fokus på mål og resultater i stedet for detaljstyring
- fremme og videreudvikle de professionelle kulturelle institutioner, produktionsmiljøer og aktiviteter regionalt med vægt på kvalitet

hvordan de eksisterende ressourcer og rammer bruges til størst mulig gavn for borgerne.

De fremtidige kulturaftaler skal kendetegnes ved følgende:

- De skal være en endnu stærkere platform for samarbejdet mellem kommunerne og Kulturministeriet. Det betyder, at der i fremtiden allerede ved indgåelsen af kulturaftalen skal ses på, hvor Kulturministeriets styrelser og eventuelt andre institutioner kan bidrage til at opfylde aftalens idé og formål.
- Der skal være øget fokus på vidensdeling, og der skal igangsættes en indsats for at formidle og dele erfaringer og viden om de gode projekter i kulturaftalerne. I den forbindelse oprettes en vidensbank, hvor eksempler på gode projekter kan blive lagt ud til gavn for andre.
- Væsentlige lokale kulturinstitutioner i hele landet er sikret fortsættelse af deres aktiviteter. Det sker ved, at de tidligere amtslige kommunalfuldmagtstilskud forbliver på kulturområdet som en del af kulturaftalerne.
- Samarbejdet mellem Kulturministeriet og kommunerne skal fortsat udvikles og forbedres, bl.a. gennem en løbende dialog. Kulturministeriet vil bidrage til at skabe en så smidig proces som muligt for parterne i kulturaftalen.
- Der skal afholdes et årligt topmøde med kulturpolitikere fra hele landet og et særligt møde med formændene for kulturregionerne med henblik på at styrke opbyggelsen af netværk og erfaringsudveksling.
- Der skal være øget fokus på en tværgående koordinering og et styrket samarbejde på tværs af ministerier.
- Nye innovative forpligtende netværk på tværs af kommunegrænser, kulturregioner og på tværs af institutioner, herunder samarbejde mellem kulturinstitutioner og erhvervsliv.
- Internationale samarbejder på tværs af landegrænser. Det kan f.eks. dreje sig om kulturaftaler mellem Sønderjylland og Slesvig-Holsten eller i Øresundsområdet.

Herudover vil Kulturministeriet forvente, at et eller flere af de nedenstående fokusområder indgår i de enkelte aftaler:

- Øget samarbejde mellem statslige og lokale kulturinstitutioner. Det skal sikres, at de statslige kulturinstitutioner bidrager til at fremme kultur for alle-vinklen. De skal samtidig være tættere samarbejdspartnere for de lokale aktører og bidrage til at sikre kultur for alle ved at rådgive, sparre og inspirere.

“Aquasomnia”, del af forestillingen Kort fortalt på Dansescenen i København. Foto: Stampes Kontor.

KULTUR FOR ALLE – BRUGERINDDRAGELSE

Alle danskere skal opleve kulturen og kunsten som inkluderende og ikke ekskluderende – og de skal vide, at kulturtilbuddene og kulturinstitutionerne også er til for dem. Derfor skal kulturaktørerne have fokus på at inddrage alle borgere i deres kulturtilbud og gennem deres formidling.

Vi ved i dag allerede noget om, hvem der bruger de traditionelle kulturtilbud, og hvem der ikke bruger dem.

Der er storbrugerne af kulturen – det er den tredjedel af danskerne, der fast bruger mange kulturtilbud i deres hverdag. Så er der den tredjedel af danskerne, som bruger kulturtilbud en gang imellem, måske en gang om året. Endelig er der den sidste tredjedel af danskerne, der aldrig bruger de traditionelle kulturtilbud og betegnes som ikke-brugere.

Ikke-brugerne er en række forskellige grupper, herunder unge, nydanskere og socialt udsatte. Dem

Ikke-brugerne er en række forskellige grupper, herunder unge, nydanskere og socialt udsatte. Dem skal der gøres en ekstra indsats for at nå som led i *Kultur for Alle*.

skal der gøres en ekstra indsats for at nå som led i *Kultur for Alle*.

For at vi for fremtiden kan formidle relevante og vedkommende kulturtilbud til brugerne og ikke-

brugerne, er der imidlertid brug for mere viden om, hvem de er, og hvad deres behov er:

- Der skal igangsættes en ny kulturvaneundersøgelse, hvor der skal være særligt fokus på at opbygge ny viden om ikke-brugerne og deres vaner.
- Kulturaftalerne skal støtte initiativer, der giver kulturinstitutionerne bedre redskaber til at følge med i, hvem deres brugere er.
- Kulturarvsstyrelsen skal udvikle sine erfaringer med den nationale brugerundersøgelse på museumsområdet. Formålet skal være at vurdere, om undersøgelsens metoder og resultater kan bringes i anvendelse på andre kulturinstitutioner.
- Der skal i 2010 igangsættes en analyse af ikke-brugerne i re-

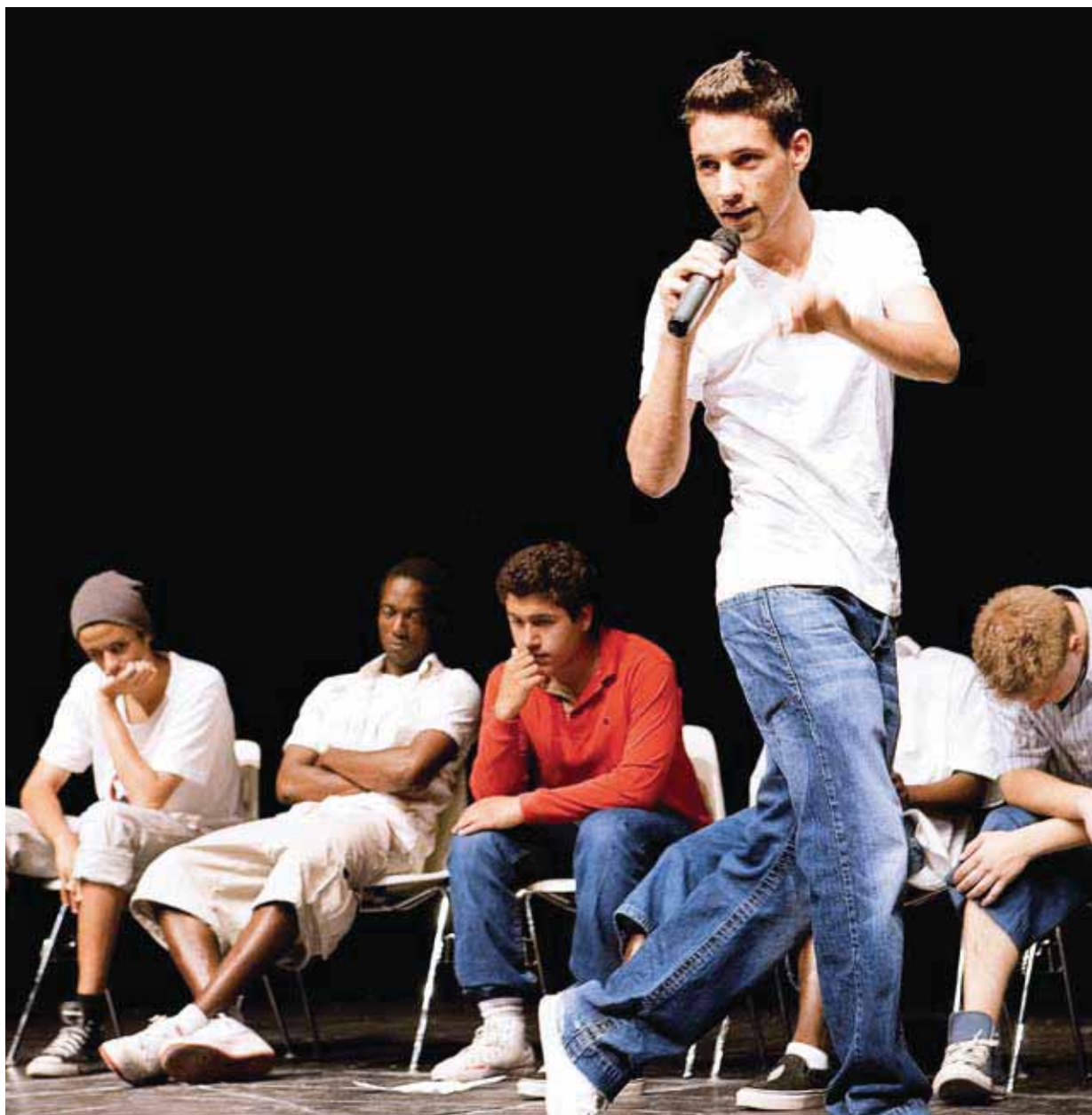
EKSEMPLER: BRUGERINDDRAGELSE

SOUND-TJEK PÅ SPILLESTEDET GIMLE

Sound-Tjek er en klub for talentfulde bands inden for det rytmiske vækstlag. Sound-tjek har igangsat et projekt, der går ud på at udvikle bands

ved bl.a. aktivt at bruge publikum. Gimle har hertil oprettet et publikumspanel, der via MySpace udvælger bands inden for en bestemt genre til

at spille på Gimle. Publikumspanelet giver herefter de pågældende bands feedback både før og efter koncerterne på Gimle.

Betty Nansen-teateret på Frederiksberg i København har taget initiativ til projektet C:ntact Taskforce, hvor de unge fanger publikum ved bl.a. at bruge historier fra deres eget liv i forestillingerne. Se mere: <http://cntact.dk>. Foto: C:ntact.

DET KONGELIGE TEATERS FORMIDLING AF SCENEKUNST TIL NYE BRUGERGRUPPER

Det Kongelige Teater har sammen med Bikubenfonden bidraget til at give ikke-brugere en introduktion til forskellige typer af kulturtilbud. Til-

bud, som det havde været sværere for ikke-brugere at komme i kontakt med på egen hånd. Det er bl.a. sket gennem en række initiativer som "Tag

bussen i teatret" for børn og unge fra provinsen og "Klub Teater-2-night", som henvender sig til nydanskere.

På Struer Museum fortæller borgerne byens historie med deres egne billeder samt egen lyd, film og tekst. Det hele samles og formidles på Byskriveren.
Foto: Struer Museum.

EKSEMPLER: BRUGERINDDRAGELSE

ATHELAS SINFONIETTA, KØBENHAVN

Det klassiske ensemble Athelas Sinfonietta har udviklet en "ud over rampen-strategi", der har fokus på at nå grupper i samfundet, der normalt ikke har et forhold til nyere kompositions-

musik. De nye indsatsområder er integration, uddannelse, miljø, sundhed og erhvervsliv. I denne udvikling spiller innovation og brugerinddragelse en vigtig rolle. Athelas arbejder f.eks.

målrettet på at etablere samarbejder med andre aktører for at få adgang til nye publikumsgrupper, f.eks. et samarbejde med de udviklingshæmmedes tv-station, TV-Glad.

lation til museerne. Det arbejde kan efterfølgende danne udgangspunkt for en kortlægning af ikke-brugerne i relation til andre kulturinstitutioner.

Det er positivt, at nogle kulturaktører allerede har fokus på at få ikke-brugerne i tale og præsentere kulturtilbud, der er målrettet mod dem. Det gør de bl.a. ved at tage ud der, hvor ikke-brugerne færdes til daglig, eller ved at invitere dem ind til særlige arrangementer på deres kulturinstitution. Det er initiativer, som Kulturministeriet ønsker flere af, og som skal styrkes fremover:

- Det skal gennem resultataftalerne sikres, at alle statslige kulturinstitutioner har fokus på inddragelse af ikke-brugerne.
- Lokale kulturinstitutioner og kulturprojekter i hele landet, der har fokus på inddragelse af ikke-brugerne, skal understøttes gennem kulturaftalerne.
- Der skal arbejdes for at opbygge en solid dokumentation af kulturinstitutionernes forskellige initiativer med inddragelse af ikke-brugerne, så der kan sikres udveksling af erfaringer.

PROFESSIONEL BRUGERINDDRAGELSE

Generelt kan man sige om brugerne i dag, at de i meget højere

grad end tidligere ønsker at indgå aktivt i kulturtilbuddene. Deltagelse, dialog og deling af oplevelser, tanker og viden er således blevet en selvfølge for mange. Kulturen er ikke længere kun for borgeren, men i højere grad med og af borgeren. Det må man have for øje, når man skal udvikle relevante og vedkommende kulturtilbud.

Deltagelse, dialog og deling af oplevelser, tanker og viden er blevet en selvfølge for mange brugere. Kulturen er ikke længere kun for borgeren, men også i højere grad med og af borgeren.

Mange kulturinstitutioner vil gerne henvende sig til et bredt publikum og skabe relevante og vedkommende oplevelser for brugerne. Det kræver i dag mere end nogensinde, at man kender, forstår og inddrager publikum. Uanset om det drejer sig om besøgende på museer eller om publikum til f.eks. musik, teater og film. Derfor er det vigtigt, at der arbejdes målrettet på i højere grad at professionalisere brugerinddragelse i kulturen.

Tanker om dette blev lanceret i Kulturministeriets rapport "Reach out!" fra 2008. Den vil nu blive fulgt op af en aktiv og fremadrettet indsats.

- Gennem kulturaftalerne og resultataftalerne med de statslige kulturinstitutioner skal det sikres, at der bliver øget fokus på at inddrage borgerne som aktive deltagere og medskabere af kulturen.
- Der afsættes i alt 5 mio. kr. til Reach out-programmet, der bliver udmøntet i en 3-årig samarbejdsaftale mellem Kulturministeriet og Center for Kultur- og Oplevelsesøkonomi (CKO). CKO skal etablere og drive netværket "Reach out!" om brugerinddragelse i kulturen. De skal afholde møder og workshopper, og der skal iværksættes en webindsats, der støtter op om netværket. Endvidere skal centeret yde rådgivning til kulturlivet om bl.a. finansieringsmuligheder til brugerinddragelse.
- Ud af de 5 mio. kr. er der øremærket 2,5 mio. kr. til modelprojekter til brugerinddragelse. Det kan være mindre eller større projekter på enkelte kulturinstitutioner eller projekter, der involverer samarbejdspartnere fra andre dele af kulturlivet, fra forskningen eller fra erhvervslivet.

“Skole som i gamle dage” var et af Kulturbørgekortets undervisningstilbud i 2009. Foto: Sydsjællands Museum.

KULTUR FOR ALLE – BØRN OG UNGE

Det første møde, børn og unge har med kunst, kultur og kulturarv, har stor betydning. Det er her, interessen for kulturtilbud vækkes. Er mødet præget af kedsomhed og uengageret formidling, kan det føre til, at barnet eller den unge efterfølgende får et distanceret forhold til kunst og kultur.

En enkelt dårlig oplevelse på kulturområdet for barnet eller den unge kan således få konsekvenser for et helt livs forhold til og interesse for kulturtilbud. Kulturaktørerne skal derfor være særligt opmærksomme på den måde, børn og unge bliver introduceret til kunst, kultur og kulturarv på.

BØRNE

I dag bliver der allerede gjort meget for at få børn inddraget som kulturbrugere. Det sker bl.a. gennem Børnekulturens Netværk, som er et

samarbejde mellem Kulturministeriet, Undervisningsministeriet og Indenrigs- og Socialministeriet,

En enkelt dårlig oplevelse på kulturområdet for barnet eller den unge kan således få konsekvenser for et helt livs forhold til og interesse for kulturtilbud.

der har fokus på kommunernes og kulturinstitutionernes arbejde med børn og kultur. Ligeledes er der mange kulturaktører, der har børn som fokusområde, og som præsenterer særlige tilbud til dem. Det er

en indsats, det fortsat er vigtigt at prioritere.

Det kan både ske gennem initiativer, der foregår i regi af daginstitutioner eller i skolen, og ved at kulturaktørerne i højere grad forholder sig til børn som målgruppe og formidler direkte til dem. For fortsat at styrke denne indsats vil Kulturministeriet:

- Videreføre huskunstnerordningen, så børns og unges møde med kunsten i dagligdagen fremmes. Det sker ved, at daginstitutionen eller skolen får tilknyttet en professionel kunstner i en kortere eller længere periode.
- Invitere Statens Kunstråd til at indgå i en dialog om, hvordan man i samarbejde med Kulturministeriet kan fremme børns og unges møde med kunsten.

EKSEMPLER: BØRN OG UNGE

KULTURKØREKORTET – HISTORIE TIL ALLE TIDER PÅ SYDVESTSJÆLLANDS MUSEUM

Kulturkørekortet har til formål at styrke samarbejdet mellem skoler, daginstitutioner og museum og dermed sætte fokus på børns kulturhistoriske bevidsthed og læring i uformelle lærings-

miljøer. Projektet består af en række særligt tilrettelagte undervisningsforløb, på museets forskellige afdelinger, på undervisnings- og børneinstitutionerne og ude i kulturlandskabet. Under-

visningsforløbene kan benyttes som en integreret del af skolernes undervisning, og materiale til hvert forløb kan frit downloades.

- Igangsætte forsøg med at introducere børn og evt. deres familier til kulturtilbud i deres lokalområde ved f.eks. at give en smagsprøve på de lokale kulturtilbud i form af gratis billetter og særlige tilbud. Det kan f.eks. ske i form af en "kulturkuffert", en "kulturrygsæk" eller et "kulturklippekort".
- Udarbejde et idékatalog med best practice-eksempler på frugtbart samarbejde mellem skoler og lokale kulturinstitutioner.
- Gennem aftaler med de statslige kulturinstitutioner sikre et øget fokus på børn som målgruppe.
- Gennem kulturaftalerne støtte initiativer, der sikrer et øget fokus på udvikling af kulturtilbud med børn som målgruppe.
- Udgive et inspirationskatalog om børns møde med arkitektur og design og arbejde for, at børn og unge indgår som fokusområde i en kommende politik på arkitektur- og designområdet.

DE UNGE

Mange initiativer favner både børn og unge. Men det er vigtigt at huske på, at unge er en målgruppe for sig, og at de ofte har nogle andre behov og ønsker end børn. De unge havner tit mellem

to grupper – børnene og de voksne – og føler derfor ikke, at de udbudte kulturtilbud taler til dem. For at nå dem skal kulturaktørerne gøre en særlig indsats.

Kulturministeriet har bedt Børnekulturens Netværk om at analysere udfordringerne i at arbejde med unge som målgruppe og om

De unge havner tit mellem to grupper – børnene og de voksne – og føler derfor ikke, at de udbudte kulturtilbud taler til dem. For at nå dem skal de kulturelle aktører gøre en særlig indsats.

at levere anbefalinger til en samlet indsats for ungekultur. Anbefalingerne vil foreligge i 2010. Herudover vil Kulturministeriet øge fokus på de unge som målgruppe:

- Der skal igangsættes forsøg med et unge til unge-korps på en række kulturhistoriske institutioner, hvor de unge skal

videreformidle institutionens tilbud til deres jævnaldrende.

- Der skal gennem aftaler med de statslige kulturinstitutioner sikres et øget fokus på unge som målgruppe.
- Der skal gennem kulturaftalerne støttes initiativer, der har fokus på unge som målgruppe.

Internettet er en helt naturlig del af børn og unges hverdag, og man bør udnytte alle muligheder for at bruge det til at vække og fastholde de unges interesse for kunst, kultur og kulturarv. I den forbindelse vil Kulturministeriet tage initiativ til:

- Et nyt website til tweens, der lanceres i foråret 2010. Sitet skal indeholde både traditionelle biblioteksmaterialer som bøger og tegneserier og digitale ressourcer som musik, computerspil og film. Sitet forventes at afløse mindre, enkeltstående kommunale børnebiblioteks-sider og skal generelt sikre en højere kvalitet i formidlingen.
- Projektet Lektier Online, der åbner i 2010. Projektet er en virtuel udgave af de efterhånden udbredte fysiske lektiecaféer, som mange biblioteker og skoler driver i samarbejde med frivillige lektiehjælpere.

EKSEMPLER: BØRN OG UNGE

KULTURKUFFERTEN

Kulturkufferten er et modelforsøg for 0-3-årige igangsat af Børnekulturens Netværk i et samarbejde med Vordingborg Kommune. Kufferten

kan bl.a. indeholde rabatkuponer til kulturtilbud, som familien kan deltage i. Projektet har til formål at lære familier at blive kulturbrugere. Når

sundhedsplejersken kommer på besøg hos familierne, præsenterer hun en lille kulturkuffert med relevante og vedkommende kulturtilbud.

Der er fokus på bevægelse og kreativ udfoldelse i projektet Street Mekka i Sønderjylland. Foto: Lars Salomonsen.

STREET MEKKA SØNDERJYLLAND

Projektet, der er igangsat af de fire sønderjyske kommuner, har til formål at understøtte streetkulturen blandt de unge. Streetkulturen rummer en

masse kvaliteter i form af bevægelse og kreativ udfoldelse, som kommunerne ønsker at udvikle muligheder og faciliteter for, bl.a. ved at

oprette udendørs anlæg, skaterpark m.m.

Kulturkufferten giver en smagsprøve på oplevelser og lokale kulturtilbud til hele familien. Foto: Vordingborg Bibliotekerne.

EKSEMPLER: BØRN OG UNGE

C-MONEY I KULTURREGION NORDJYLLAND

Formålet med projektet er at gøre unge selektive og opsøgende i forhold til kulturtilbud. Dette sker gennem en virtuel kulturkonto på internettet. Ved at skabe et virtuelt univers gøres kulturtilbud synlige, og disse kan formid-

les til børn og unge ud fra deres egne præferencer, i deres egne medier og ud fra deres egne behov. C-money, der er en form for virtuelle penge, kan handles, spilles og udveksles mellem de unge kulturbrugere, ligesom de

taber værdi, hvis de ikke bliver brugt eller holdes aktive. De virtuelle penge, man optjener på internettet, kan omsættes til kulturtilbud i den virkelige verden.

FAMILIENS ANSVAR FOR DANNELSE

Hvis vi skal undgå, at de kommende generationer vokser op og bliver kulturløse, spiller familien og de nære familiære relationer en vigtig rolle. Det er her, frøene til en kulturel dannelse bliver sået. Ved at se på familien som én samlet kulturbruger kan man stille vedkommende og relevante kulturtilbud til rådighed, som kan appellere til flere generationer på én gang.

For at fremme fokus på familien vil Kulturministeriet:

- Pålægge de statslige kulturinstitutioner at have øget fokus på familien som målgruppe og tænke i kulturtilbud, der omfatter hele familien.
- Bruge kulturaftalerne til at sikre initiativer med fokus på familien som målgruppe.
- Lade familien indgå som et tema i Børnekulturens Netværks kommende strategi. Det skal bl.a. ske ved at have fokus på udveksling af informationer, gensidig inspiration, dialog og best practice-eksempler mellem relevante parter.

PROFESSIONEL KULTURFORMIDLING TIL BØRN OG UNGE

For at fastholde flere børn og unge som brugere af kulturtilbud skal vi skabe en god platform for vi-

Ved at se på familien som én samlet kulturbruger kan man stille vedkommende og relevante kulturtilbud til rådighed, som kan appellere til flere generationer på én gang.

dendeling og erfaringsudveksling, der er rettet mod de professionelle formidlere i kommunerne. På den måde kan de bedre nå familierne, børnene og de unge. Kulturministeriet vil:

- Relancere Børnekulturportals hjemmeside i 2010. Den skal i højere grad understøtte muligheden for erfaringsudveksling og bidrage med konkrete redskaber til børnekulturprojekter.
- Stille brugervenlige "kulturværktøjskasser" til rådighed for kommuner, der ønsker at iværksætte tiltag med fokus på børn og unge.

KULTURBOOMERANG

Odsherred Kommune deltager i modelforsøget "Kulturboomerang" sammen med Børnekulturens Netværk. Formålet

er at bringe den professionelle kunst og kultur ud til flest mulige børn. Det sker ved, at børnene i SFO'en sammen

med deres familier får mulighed for at møde og afprøve børnekulturelle tilbud i området.

Vadehavsfestival Springflod 2009. Nønne Mai Svalholm danser på stranden til musik af Tonespace. Læs mere på: www.vadehavsfestival.dk. Foto: Poul Anker.

EKSEMPLER: KUNST OG KULTUR I DET OFFENTLIGE RUM

KULTUREN UD I NATUREN – VADEHAVSFESTIVAL

Vadehavsregionen har udviklet en særlig kulturfestival, der både skal medvirke til at synliggøre områdets særlige kulturværdier og være med til at udvikle brugen af den innovative nutidskunst til at skabe en øget

bevidsthed om identitet og fælles kultur. Festivalens primære fokusområde er samtidskunsten, der i samspil med Vadehavsområdets unikke natur og kulturhistorie skal sætte fokus på egnens helt særlige værdier.

Kulturfestivalen er en årligt tilbagevendende begivenhed, som skal være identitetsskabende for folk langs Vadehavet. Samtidig skal festivalens kunstneriske indspark skabe en kreativ og innovativ udvikling af området.

KULTUR FOR ALLE

– KUNST, KULTUR OG KULTURARV I DET OFFENTLIGE RUM

Kunst og kultur skal i højere grad være til stede i det offentlige rum, så både brugeren og ikke-brugeren møder det dér, hvor de er. Kunst og kultur har her den styrke, at det kan indgå som del af borgernes hverdag – f.eks. på gaden og på arbejdspladsen, og det sætter umiddelbart debat og følelser i gang.

Kunst og kultur i det offentlige rum kan også være med til at skabe interesse for det, der gemmer sig bag institutionens vægge. Det kan ligeledes bruges til at tiltrække nye brugergrupper, som inspireres ved at blive præsenteret for kunst og kultur på nye måder.

Det afgørende for det kunst og kultur, der vises i det offentlige rum, er, at man ikke går på kompromis med kvaliteten af det, der bliver vist frem. Det er vigtigt at sikre, at det, der udstilles og opføres, er nøje ud-

valgt, så det på bedste måde skaber yderligere interesse og engagement hos dem, der kommer forbi. Ople-

Kunst og kultur i det offentlige rum kan også være med til at skabe interesse for det, der gemmer sig bag institutionens vægge.

velsen skal, når den er vellykket, give borgerne lyst til selv at opsøge mere kunst og kultur på egen hånd.

I fremtiden skal kunsten og kulturen endnu mere ud i det offentlige rum. Kulturministeriet vil:

- Få de statslige kulturinstitutioner til at skabe kulturtilbud på utraditionelle steder i det offentlige rum, så borgerne kan blive beriget med en kulturel oplevelse, hvor de mindst venter det. Samtidig kan de blive inspireret til at søge flere og andre kulturtilbud på egen hånd.
- Gennem kulturaftalerne indbyde lokale aktører til at udvikle initiativer, der har særlig fokus på at tilbyde kultur på utraditionelle steder i det offentlige rum.
- I samarbejde med Statens Kunstfond iværksætte en evaluering for bl.a. at sætte fokus på, hvordan Kunstfonden bedst mulig kan medvirke til, at kunsten når ud til et bredere publikum – i det offentlige rum, på offentlige institutioner, arbejdspladser, uddannelsesinstitutioner m.m.

OPEN-CALL

Kunsthøjens Open-Call-initiativ er kommet med en række gode eksempler på, hvordan man på nye måder kan få kunsten ud i det offentlige rum – både fysisk og virtuelt. F.eks. projektet New Life Copenhagen, der

har som mål at inddrage over 10.000 mennesker i et socialt og kunstnerisk eksperiment under klimatopmødet i København i december 2009. I New Life Copenhagen skal deltagerne udveksle erfaringer, debattere og

modtage informationer i et dynamisk webcommunity samt deltage i en række kunstneriske happenings, hvor gæstfrihed og social bæredygtighed er omdrejningspunktet.

- I samarbejde med Statens Kunstfond modernisere indkøbs- og uddeponeringsordningen, så der er fokus på, at de indkøbte værker egner sig til at blive udstillet, og så de udlånte værker i højere grad bliver udstillet der, hvor danskerne befinder sig i hverdagen. Ligeledes skal formidlingen af de indkøbte værker tænkes med ind i processen fra begyndelsen.
- I dialog med Kulturministeriets støtteorganer, bl.a. Statens Kunstfond og eventuelt Statens Kunstråd, opfordre til, at de fokuserer på kunsten i det offentlige rum.
- Opfordre kommunerne til i højere grad at benytte sig af Statens Kunstfonds uddeponeringsordning og placere værkerne, så de kan være til glæde for endnu flere borgere.
- Gennem aftaler med de statslige uddannelsesinstitutioner, der hører under Kulturministeriet, sikre, at de studerende fremviser deres kunstneriske færdigheder på nye steder og indgår i samarbejder med plejehjem, hospitalet m.m.

KULTURARV

En stor del af vores kulturarv befinder sig allerede i det offentlige rum. Det drejer sig især om bygningsarven og fortidsminderne.

I fremtiden skal vi blive bedre til at formidle kulturarven i det åbne land og i vores byer og i lokalsamfundene. Det vil kunne bidrage til, at danskerne får en større forståelse for deres fælles historiske baggrund. Kulturministeriet vil fremover:

- Sikre, at de statslige kulturinstitutioner i højere grad benytter sig af muligheden for at formidle kulturen og kulturarven i byerne og i landskabet, hvor det er relevant.
- Gennem kulturaftalerne støtte projekter, hvor der er fokus på at få formidlet kulturen og kulturarven i byerne og i landskabet.
- I 2010 i regi af Kulturarvsstyrelsen lancere webprojektet "1001 fortællinger om Danmark", der indeholder en oversigt over 1001 steder i Danmark med kulturhistorisk værdi og interesse. På websitet vil man kunne læse om de 1001 steder, lytte til fortællinger, se billeder fra stederne og selv kommentere og bidrage med egne oplevelser. Projektet er støttet af Arbejdsmarkedets Feriefond.
- I samarbejde med A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal iværksætte et formidlings-

projekt om at opleve Danmarks Oldtid i landskabet. Projektet skal synliggøre en række af de mest unikke fortidsminder i hele landet. Fortidsminderne bliver formidlet både via skiltning på stedet og gennem tekst, billede og lyd på digitale platforme. Ved at gøre brug af særlige visuelle virkemidler fremstår skiltningen indbydende og giver den besøgende en appetitvækkende introduktion til kulturarven.

Fremover skal der være øget fokus på formidlingen til borgerne i forbindelse med arkæologiske udgravninger. Her arbejder eksperter bogstaveligt talt med hænderne nede i den danske kulturarv og gør opdagelser, som borgerne vil kunne få glæde af at følge tættere. Det er en måde, hvorpå kulturarven kan gøres mere levende og vække interesse hos borgerne. I den forbindelse vil Kulturministeriet:

- oprette en vidensbank i Kulturarvsstyrelsen, der skal samle gode erfaringer på formidling i forbindelse med arkæologiske udgravninger både nationalt og internationalt
- opfordre de lokale museer til at have et vedvarende fokus på formidling til borgerne i forbindelse med arkæologiske udgravninger.

EKSEMPLER: KUNST OG KULTUR I DET OFFENTLIGE RUM

SCULPTURE BY THE SEA

Århus Kunstmuseum ARoS satte for alvor kunsten ud i det offentlige rum med det australske projekt Sculpture by the Sea. Med projektet blev en strand ved Århus omdannet til en

udendørs levende og folkelig kunstevent. Mere end 50 unikke skulpturer i forskellige former, størrelser og materialer blev placeret på strandbredden, i vandkanten og i skovbrynet.

Udstillingen blev en overvældende succes, der i alt trak 661.000 besøgende.

Musikpædagog Marianne Müller Jensen besøger børneafdelingen på Sydvestjysk Sygehus med sin harmonika. Foto: Camilla Brandt.

KONSERVATORIESTUDERENDE PÅ HOSPITALER

Siden august 2006 har studerende fra Vestjysk Musikkonservatorium spillet levende musik skræddersyet til de enkelte kræftpatienter og deres pårørende på kræftafdelingen på Syd-

vestjysk Sygehus i Esbjerg. Målet er at give patienterne en personlig musikalsk oplevelse samt skabe opmuntring og adspredelse. Projektet er nu udvidet til også at omfatte Hospice

Sydvestjylland og senest også børneafdelingen på Sydvestjysk Sygehus.

BYER OG BYGNINGER

Den kulturelle byudvikling har en rolle at spille, hvis kunsten og kulturen skal træde mere markant frem i byerne. Det er en ny form for samarbejde mellem kulturområdet og byplanlægning, der skal bidrage til at udvikle en levende og spændende by for alle.

Ved at inddrage et kulturelt aspekt i byudviklingen bliver kunst, kultur og kulturarv i højere grad synlig der, hvor vi bor og færdes. Samtidig er det en mulighed for at tiltrække nye brugere til kulturen, når den indgår som interessant del af bymiljøet. Et samlet kulturelt og arkitektonisk fokus på at planlægge vores bymiljø kan således gøre det endnu mere attraktivt for borgerne at opleve kunst og kultur i byerne. Kulturministeriet vil fremadrettet:

- gennem kulturaftalerne støtte og opmuntre kommuner, der i fællesskab vil udvikle metoder og værktøjer inden for kulturel byudvikling
- igangsætte udarbejdelsen af et katalog med udenlandske og danske eksempler på kulturel byudvikling
- sikre, at kulturel byudvikling indarbejdes i den "værktøjskasse" til kommunal arkitekturpolitik, der stilles til rådighed for kommunerne af Dansk Arkitektur Center

- afholde et seminar i 2010 om den rolle, som kulturel byudvikling kan spille i den fremtidige kulturpolitik.

Ud over at byplanlægningen kan spille en større rolle med at få kulturen og kunsten formidlet til borgerne, kan en aktiv og bevidst arkitekturpolitik og formidlingen

Ved at inddrage et kulturelt aspekt i byudviklingen bliver kunst, kultur og kulturarv i højere grad synlig der, hvor vi bor og færdes.

af den bidrage til at få borgernes øjne op for den arkitektur, der også er del af vores fælles kultur. Derfor er der fortsat behov for at opfordre kommunerne til at udvikle egne arkitekturpolitikker.

Den unikke danske bygningskultur er en anden del af den fælles kultur og kulturarv i vores omgivelser. Det er vigtigt, at der er fokus på at formidle disse bygninger og deres historiske betydning til borgerne på bedste vis. Det kan f.eks. ske i forhold til fredede bygninger. Her kan der opsættes

skilte, der fortæller om, hvorfor netop denne bygning er fredet eller bevaringsværdig, og hvad den bagvedliggende historie er.

For at kunne gøre det, er der samtidig behov for at få skabt et samlet overblik over de fredede bygninger, så vi kan passe godt på dem og udbrede kendskabet til deres særlige værdier og betydning for os alle. I den forbindelse vil Kulturministeriet:

- Arbejde for at styrke bygningskulturens synlighed og betydning i samfundet. Der skal være øget fokus på formidling af de fredede bygninger til borgerne.
- Afsætte i alt 16,5 mio. kr. over 5 år til at få foretaget en systematisk gennemgang af samtlige fredede bygninger i Danmark med henblik på at beskrive fredningsværdierne.
- Udarbejde handlingsplaner for de fredede bygninger. Handlingsplanerne er frivillige for ejerne.

EKSEMPLER: KUNST OG KULTUR I DET OFFENTLIGE RUM

"HVAD RAGER DET MIG?" PÅ KØBENHAVNS BYMUSEUM

Projektet inviterer unge til at være med i den arkæologiske proces og forskning, i forbindelse med at Metroringen i København anlægges. De

unge er både med i forbindelse med udgravningerne og efterfølgende, når fundene skal registreres, analyseres og fortolkes. Formålet med projektet

er at give de unge indsigt i historiske og naturfaglige problemstillinger og øge deres viden om, hvordan man kan fortolke fortiden og historien.

PHONO festival er international musikfestival for elektronisk musik, der bl.a. foregår i Skibssmeden i Odense. Foto: Kulturmaskinen.

SKIBSSMEDEN PÅ HAVNEN I ODENSE

Havnen i Odense gennemgår i disse år omfattende ændringer. Fra at være et industri kvarter bliver der nu skabt en ny aktiv bydel i Odense med bolli-

ger, erhverv og kultur. Bydelen skal åbne sig mod resten af Odense og invitere folk, som bor i andre dele af byen, til at bruge havnekvarterenes

tilbud – ikke mindst rekreativt og kulturelt.

*På Brandts i Odense er der kulturtilbud til alle aldre – her en bøgerefore-
stilling i forbindelse med International Kloome Festival i maj 2009.*

ÅBNE OG TILGÆNGELIGE KULTURINSTITUTIONER

Danskerne skal opleve kulturverdenen som åben og tilgængelig. Det betyder, at kulturinstitutionerne i højere grad må tilpasse sig borgernes hverdag og indrette sig på deres præmisser. Alle kulturinstitutioner må aktivt forholde sig til fleksible åbningstider, entrépriser, markedsføring m.m. Derved kan de hele tiden have fokus på at yde den bedst mulige service og øge tilgængeligheden.

ÅBNINGSTIDER

Kulturinstitutionerne har i dag åbent på tidspunkter, der ikke nødvendigvis harmonerer med det liv, som den moderne borger lever. Kulturinstitutionerne har derfor behov for at overveje, hvordan de kan forholde sig mere frit og fleksibelt til åbningstider. De skal i højere grad tænke på, hvornår det passer borgerne at komme på institutionen, og om institutionen kan tiltrække flere ved f.eks. at ændre åbningstiderne.

Kulturinstitutionerne kan f.eks. lade sig inspirere af et museum som Louisiana, der har valgt at holde åbent tirsdag til fredag 11-22, så borgerne har mulighed for at kigge forbi efter arbejdstid eller efter aftensmaden og ikke møder en lukket dør efter kl. 17.

Fleksible åbningstider er ikke kun en tendens, som enkelte kulturin-

stitutioner har taget til sig. F.eks. har bibliotekerne i hele landet fokus på både længere og mere hensigtsmæssige åbningstider. De har ligeledes arbejdet med nye modeller for adgang til bibliotekerne som "åbne biblioteker" og tjenester som "book en bogbus". Kulturministeriet vil fremadrettet have øget fokus på kulturinstitutionernes åbningstider ved at:

- evaluere de statslige kulturinstitutioners åbningstider med henblik på at vurdere, om de kan udvikles i forhold til brugernes ønsker
- støtte forsøg gennem kulturaftalerne, hvor lokale kulturinstitutioner kan arbejde med alternative muligheder for åbningstider
- oprette en vidensbank, hvor erfaringer med alternative åbningstider på forskellige kulturinstitutioner skal opsamles og formidles videre til relevante parter.

ENTRÉPRISER

De store statslige museer har allerede i en årrække haft gratis entré. Der er også andre steder i landet, f.eks. på Kulturhistorisk Museum i Randers, hvor kommunen sammen med museet har ind-

ført gratis entré, og steder, hvor man har forsøgt det i perioder.

Disse tiltag har generelt haft en positiv indflydelse på institutionernes besøgstal. Ved at indføre forsøg med gratis entré kan man således være med til at understøtte, at kultur i højere grad bliver for alle.

Der er også andre muligheder for at arbejde med entrépriser til kulturinstitutionen, f.eks. ved at indføre rabatordninger, der giver en lavere pris ved køb af billet til flere kulturtilbud på en gang. Kulturministeriet vil i den forbindelse:

- igangsætte forsøg, hvor statslige eller lokale kulturinstitutioner kan afprøve nye modeller for rabatordninger m.m.
- igangsætte en evaluering af gratisordningerne på de statslige museer for at opsamle mere viden om erfaringerne med gratis entré.

MARKEDSFØRING

Hvis man skal sikre opmærksomhed og interesse for et kulturtilbud, indebærer det, at kulturaktørerne indtænker, hvordan borgerne får oplysninger om, at institutionen overhovedet findes, og at man på en professionel måde gør opmærksom på sig selv og det, man kan byde

på. Markedsføring er derfor også et vigtigt redskab, hvis man skal vise eller skabe kultur, der når ud til alle.

Kulturinstitutionerne skal generelt blive bedre til at tænke i markedsføringsstrategier og professionalisere deres markedsføring. Det kan de bl.a. gøre, ved at de i højere grad videndeler og trækker på hinandens erfaringer med området, så de kan finde frem til, hvad der virker, når man skal have borgernes opmærksomhed.

Kulturinstitutionerne skal have særligt fokus på at formidle deres kulturtilbud bredere ud end til institutionens kernebrugere. De skal sikre, at formidlingen også rammer de borgere, der ikke kender institutionen. Det kan bl.a. ske, ved at institutionerne går nye veje med hensyn til, hvor, hvordan og til hvem tilbuddene kommunikeres ud. Kulturministeriet vil fremover:

- gennem resultataftalerne sikre, at der på de statslige kulturinstitutioner bliver øget fokus på markedsføring til alle borgere
- gennem kulturaftalerne støtte initiativer, der kan styrke kulturinstitutioners markedsføring
- give museer bedre muligheder for at skabe presseopmærksomhed om udstillinger, nye initiativer m.v.

- opfordre kulturinstitutionerne til i højere grad at benytte sig af Danske Turist Attraktioners Stjernemærkningsordning, så borgerne kan få et hurtigt overblik over, hvilke kulturoplevelser der tilbydes, og hvilke forventninger de skal have til besøget.

TURNÉVIRKSOMHED

Turnévirksomhed spiller en stor rolle i formidlingen af kulturtilbud til alle. Kulturministeriet prioriterer derfor, at kulturinstitutioner kommer bredt ud og gør opmærksom på sig selv ved at sætte opførsler op andre steder end i deres egen institution. Turnévirksomhed er således et vigtigt element i kulturinstitutionernes arbejde, hvis de skal være med til at understøtte *Kultur for Alle*. I den forbindelse har Kulturministeriet bl.a. afsat midler til at styrke turnévirksomheden for Dansk Dansteater i perioden 2010 til 2013.

TILGÆNGELIGHED FOR BORGERE MED HANDIKAP

En lige adgang for alle til kulturen handler også om at sikre tilgængelighed for borgere med handicap og brugergrupper med særlige behov. Der skal tages højde for disse brugergruppers behov på kulturinstitutionerne, og overvejelser om tilgængelighed for alle skal spille en større rolle. For i højere grad at støtte tilgængelighed for borgere med handicap vil Kulturministeriet:

- udarbejde en handlingsplan for handicappede borgers adgang til kulturen
- understøtte handlingsplanen med en tipspulje på 7 mio. kr., som kan anvendes til projekter inden for tilgængelighed i bred forstand på Kulturministeriets område og til projekter om forskning og udvikling i relation til universelt design
- opfordre til, at kulturinstitutionerne fortsat øger tilgængeligheden for fysisk handicappede ved at benytte retningslinjerne fra det tidligere Dansk Center for Tilgængelighed, som nu varetages af Statens Byggeforskningsinstitut, men også ved at foretage bedre skiltning og trinmarkering
- anbefale kulturinstitutionerne at benytte sig af Tilgængelighedsmærket, som er udarbejdet af foreningen Tilgængelighed for Alle.

EKSEMPLER: ÅBNE OG TILGÆNGELIGE KULTURINSTITUTIONER

KUNSTPORTAL FYN

Kunstportal Fyn er en kunstportal, der dækker hele Fyn. Kunstportalen har til formål at skabe en tidssvarende og dynamisk indgang til det fynske kunstliv og sikre synliggørelse af bil-

ledkunstnere og kunstliv på Fyn. Det sker gennem et samarbejde mellem alle de fynske folkebiblioteker. Bibliotekerne indgår i en fælles redaktionsgruppe og betragter portalen som et

element på linje med andre af folkebibliotekernes produkter.

Foto: Linda Henriksen / Scanpix.

NIGHT MUSIC GALLERY

Stella
Polaris

SMK

VIND BILLETTER – BL.A. TIL DJ SPOOKY DEN 13. NOVEMBER

SMS "SMK" til 1919 og vind billetter til tre store events under CPH:DOX den 11., 12. og 13. november på Statens Museum for Kunst:

**DJ SPOOKY
GHOST SOCIETY
NATHALIE DJURBERG**

De tre live-events sker som et samarbejde mellem CPH:DOX og udstillingen Rethink.

Med SMS'en tilmelder du dig museets nyhedsordning – så du altid er up to date med, hvad der sker på SMK af særlige tiltag.

Glæd dig til koncerter, næste Night Music Gallery og meget mere!

Statens Museum for Kunst
National Gallery of Denmark

smk.dk

KULTUR OG MEDIER

Digitale og elektroniske medier skal i højere grad bruges til at sikre kultur for alle i hele landet. Gennem public service-kanalerne, DR og TV 2 og de regionale TV2-virksomheder, men også gennem nyere medier som internettet og mobiltelefonen, bringes kultur og kulturtilbud direkte ind i borgernes hjem og kan bidrage til at vække yderligere interesse for kunst, kultur og kulturarv.

Men medierne kan også bruges til at gøre borgerne opmærksomme på, at kulturtilbuddene findes, og give borgerne direkte adgang til kunsten, kulturen og kulturarven.

Endelig kan de nye teknologier spille en vigtig rolle, når borgerne allerede er kommet ind på kulturinstitutionen. De kan bidrage til

en mere positiv og nuanceret oplevelse af kulturtilbuddet ved at formidle flere informationer, billeder, film m.m. direkte til borgeren.

INTERNETTET

Der sker en vidtrækkende demokratisering og tilgængeliggørelse for alle, ved at mere og mere kulturelt indhold i form af bøger, billeder og musik bliver digitaliseret. Det digitaliserede materiale bliver tilgængeligt uafhængigt af tid og sted og kommer direkte ind i de danske hjem, hvor det kan blive udforsket på borgernes egne præmisser og i deres egen tid.

Kulturministeriets Digitaliseringsudvalg har i en rapport fra 2009 peget på det kvantespring i kulturarvens tilgængelighed, som digitaliseringen giver mulighed

for. Derfor skal der fortsat være fokus på at digitalisere så meget kulturarv som muligt, og fokus på at det digitaliserede materiale bliver formidlet til borgerne.

- Der er afsat 7 mio. kr. årligt i perioden 2010-2012 til en forstærket digitalisering af kulturarven.
- Kulturministeriet vil arbejde for, at det i højere grad bliver muligt at søge digitale informationer og indhold på tværs af de store kulturarvsinstitutioner, så borgerne kan få endnu mere adgang til kulturen og kulturarven.
- Kulturministeriet vil arbejde for, at DR fortsat i videst muligt omfang, gør sine arkiver tilgængelige for offentligheden.

EKSEMPLER: KULTUR VIA MEDIER

STATENS MUSEUM FOR KUNST – BLIPZONE

Statens Museum for Kunst har i 2009 eksperimenteret med en såkaldt Blipzone, der er et system, der kan sende informationer lokalt til mobiltelefoner via Bluetooth. Meddelelserne kan indeholde tekst, videoer, animationer,

lyd m.m. Blipzonen er blandt andet blevet brugt til at distribuere podwalks (en guidet tur i udstillingen) og video, reklamere for særudstillinger og informere om arrangementer. Systemet er fleksibelt og kan flyttes alt

efter behov. Museet har brugt det i forhallen, når den besøgende træder ind på museet, og uden for museet i forbindelse med et musikarrangement i Østre Anlæg.

- Kulturministeriet vil arbejde for, at materialet i DR's arkiver også kan være til rådighed for samarbejdspartnere m.fl. på rimelige vilkår.
- Kulturministeriet vil bede rigsarkivaren om at hjælpe de lokale arkiver med at formidle deres digitaliserede materiale.

Formidling af kulturtilbud på internettet og på andre digitale medier må og skal følge den teknologiske udvikling. I den forbindelse skal kulturaktørerne tænke på, hvordan de kan styrke deres tilstedeværelse på internettet, f.eks. ved slå sig sammen med andre relevante aktører og sikre et kvalificeret produkt, der lever op til brugernes krav.

- Der skal være øget fokus på søgning på tværs af kulturtilbud på hjemmesider og portaler, så man får borgerne interesseret i andre kulturtilbud end dem, de allerede kender til.
- Kulturministeriet vil arbejde for at oprette en kulturguide som del af borger.dk. Guiden skal synliggøre kulturtilbudene og give borgerne mulighed for at lægge deres egne anmeldelser af kulturtilbud ind.

NYE TEKNOLOGIER I KULTURFORMIDLINGEN

I fremtiden er det afgørende, at alle kulturaktører har fokus på

at anvende nye teknologier i formidlingen på deres institutioner. Kulturministeriet vil i den forbindelse:

- pålægge de statslige kulturinstitutioner at fremme brugen af nye teknologier i deres formidling

Formidling af kulturtilbud på internettet og på andre digitale medier må og skal følge den teknologiske udvikling.

- gennem kulturaftalerne fremme brugen af nye teknologier i de lokale kulturinstitutioners formidling.

Kulturministeriet har endvidere afsat midler til at udvikle nye måder, hvormed man kan formidle tilbud fra biblioteket til mobiltelefoner, f.eks. udlån af musik.

PUBLIC SERVICE

Tv-mediet er stadig det stærkeste medie, som vi har. Det når ud i alle hjem og til hver en borger. Derfor skal det bruges mere aktivt til at få kunst, kultur og kulturarv ud til flere. Der skal sættes endnu

mere fokus på at transmittere fra kulturinstitutionerne, f.eks. DR's koncertsal eller Det Kongelige Teater, og fra kulturbegivenheder i hele landet.

I DR's gældende public service-kontrakt er det fastlagt, at DR skal være til stede på alle de medieplatforme, hvor danskerne er. For at styrke tilstedeværelsen af kunst, kultur og kulturarv på public service-medierne vil Kulturministeriet:

- Arbejde for, at DR, som et af sine kerneområder, styrker sine public service-tilbud inden for dansk kunst og kultur. Kulturministeriet vil endvidere arbejde for, at DR samtidig, som led i sin rolle som initiativtager til og formidler af dansk kunst og kultur, arbejder for at indgå i flere partnerskaber med aktører inden for bl.a. kultur og medier. Det skal bl.a. ske under de kommende forhandlinger om en ny Mediaaftale og DR's kommende public service-kontrakt for perioden 2011-2014.
- Arbejde for, at DR's og de regionale TV 2-virksomheders kommende public service-kontrakter sikrer, at DR og de regionale TV 2-virksomheder styrker formidlingen af kunst og kultur i hele landet. Det skal bl.a. ske under forhandlingerne om den nye Mediaaftale

EKSEMPLER: KULTUR VIA MEDIER

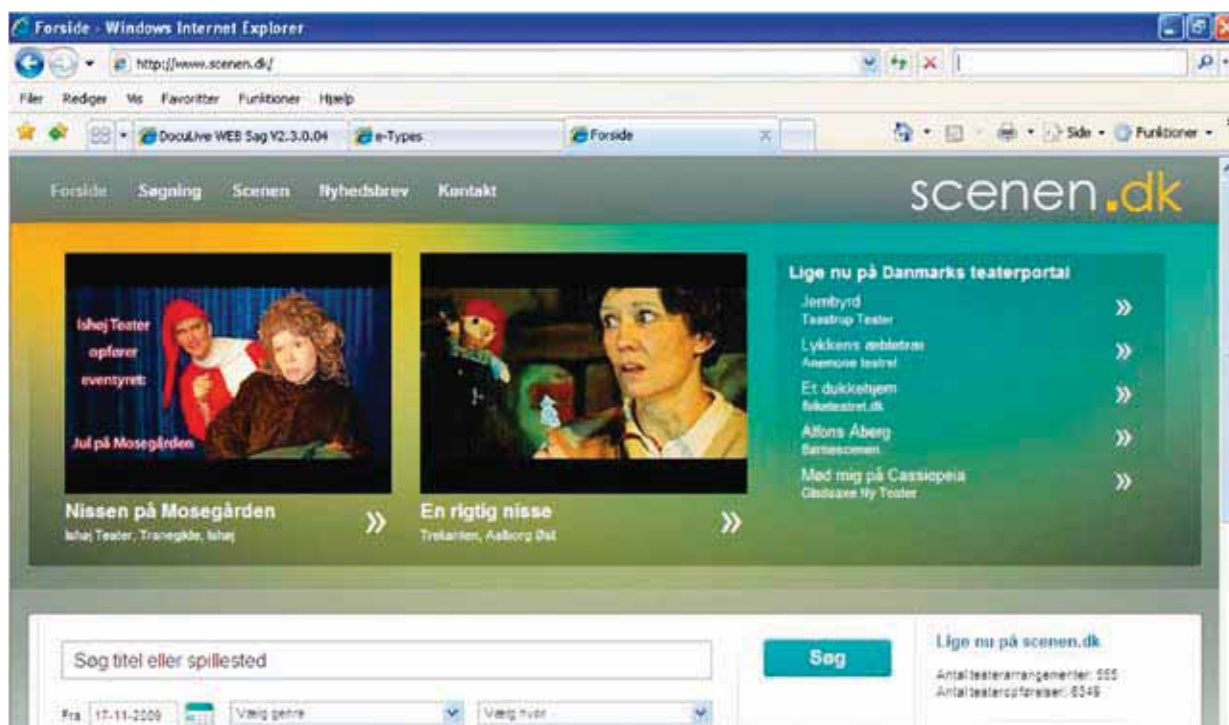
SCENEKUNSTPORTALEN WWW.SCENEN.DK

Www.scenen.dk er en portal, som giver et overblik over udbuddet af professionel scenekunst i hele Danmark. Den skaber mulighed for tilgang til online billetkøb til forestillinger,

giver et overblik over abonnements- og rabatmuligheder i hele landet og tilbyder mulighed for differentierede søgefunktioner, f.eks. ud fra geografi, spillested, genre eller skuespillere.

Portalen drives af den selvejende institution Teaterbilletter.dk og blev lanceret i juni 2009.

UNG I SKIVE

EventSMS er en gratis sms-service af unge og for unge om kulturtilbud i Skive Kommune. Ved at tilmelde sig kan de unge få informationer om

arrangementer, kommercielle som ikke-kommercielle, som er henvendt specielt til dem.

Det Danske Filminstituts skolebioordning Med Skolen i Biografen giver årligt mere end 250.000 skolelever i hele landet en filmoplevelse i skoletiden. Foto: Per Morten Abrahamsen.

EKSEMPLER: KULTUR VIA MEDIER

FILMSTRIBEN – KORT- OG DOKUMENTARFILM TIL ALLE

1500 danske folkeskoler har nu tegnet abonnement på Filmstriben, der er platform for streaming af kort- og dokumentarfilm fra Det Danske Filminstituts store katalog ("film on

demand"). Det landsdækkende tilbud giver kommunerne og kulturregionerne helt nye muligheder for at sammenskæde kultur og undervisning i børne- og ungepolitikken. Filmstriben giver

skolerne en let adgang til film, der er undervisningsegnete i skoleklasserne, og som kan bruges af elever til egne projekter i for eksempel dansk, historie, geografi og samfundsfag.

for perioden 2011-2014 og DR's og de regionale TV 2-virksomheders public service-kontrakter for samme periode.

FILM

Film når ud til de fleste. For det første har vi en biografkultur, der sikrer alle let adgang til filmoplevelser overalt i landet. For det andet har vi en god filmtradition, hvor ikke mindst danske spillefilm klarer sig godt. Men der er andre filmområder med potentiale, der har brug for at blive gjort mere tilgængelige. Det drejer sig bl.a. om kort- og dokumentarfilm, der i høj grad udgør en del af vores kulturarv. Herigennem får man adgang til fantastiske fortællinger om kulturen og samfundet.

Kulturministeriet har gennem Det Danske Filminstitut allerede sikret, at danske folkeskoler og biblioteker har adgang til kort- og dokumentarfilm fra Filminstitutets katalog. Men som led i *Kultur for Alle* vil Kulturministeriet gøre en øget indsats for at få disse film udbredt i hele landet:

- Kulturministeriet har bedt Filminstituttet om at prioritere udbredelsen af kort- og dokumentarfilm til alle ved at få Filmstriben formidlet ud til ungdomsskoler, friskoler, erhvervsskoler mv.
- Kulturministeriet opfordrer Filminstituttet til at undersøge mulighederne for at etablere projekter i samarbejde med kommuner og kulturregioner om f.eks. udvikling af undervisningsmaterialer og konkrete undervisningsforløb, der har afsæt i Filmstribens udbud af film.

Kedelhallen, Nordkraft i Aalborg. Foto: Claus René Pedersen.

KULTUR FOR ALLE - KULTURINSTITUTIONERNES STRUKTURREFORM

Kultur for Alle stiller krav til kulturinstitutionerne om at levere relevante og vedkommende tilbud. Der ligger derfor en opgave i at tage de kritiske briller på og turde være ærlig i forhold til den virkelighed, som kulturinstitutionerne befinder sig i. Der er i dag kulturinstitutioner, der lever et stille liv uden stor appel til borgerne. Det er derfor tid til nytænkning og prioritering på en række kulturinstitutioner.

I de kommende år er der således behov for at se nærmere på, hvordan en strukturreform på kulturinstitutionerne kan udfolde sig. Det er i den forbindelse nødvendigt at forholde sig til den fremtidige organisering af kulturinstitutionerne og se på, om der er brug for at skabe nye former for kulturinstitutioner, der i højere grad kan understøtte *Kultur for Alle*.

Det, vi savner i dag, er ikke flere kulturinstitutioner, men snarere en yderligere konsolidering og udvikling af de eksisterende og en samordning af kulturelle satsninger på tværs af kommunegrænser og landsdele. Det handler om kvalitet. Det handler om at blive relevant og vedkommende for borgerne ved at samle, samtænke og samarbejde om at udnytte ressourcerne bedst muligt.

Der er imidlertid stor forskel på kulturområderne og kulturinstitutionerne. Udfordringerne er derfor meget forskellige.

Det, vi savner i dag, er ikke flere kulturinstitutioner, men snarere en yderligere konsolidering og udvikling af de eksisterende og en samordning af kulturelle satsninger på tværs af kommunegrænser og landsdele.

BIBLIOTEKER

Opskriften på, hvordan man skaber kulturtilbud, som borgerne gerne bruger, og som møder dem i deres dagligdag, kan bl.a. findes på bibliotekerne. Det er en sektor, der har gennemgået en positiv omstrukturering, således at den gennem udvikling har udbygget kvaliteten, så biblioteket stadig er et relevant og vedkommende kulturtilbud.

Bibliotekerne har evnet at tænke på tværs af institutionsgrænser

og er langt fremme, hvad angår formidling og brug af nye medier. Bibliotekerne har forstået, at hvis man skal formidle kultur til alle, må man konstant være et skridt foran og opmærksom på, hvor ens brugere bevæger sig hen. Bibliotekerne har fortsat en stor dannelses- og oplysningsopgave at løfte. Og der er brug for at se på, hvordan biblioteket skal udvikle sig videre i fremtiden.

Kulturministeriet har nedsat et udvalg, der i 2010 udkommer med en rapport om folkebibliotekernes rolle i vidensamfundet. Arbejdet i udvalget er endnu ikke afsluttet, men de problemstillinger, der arbejdes med, er på en række områder relevante også uden for bibliotekssektoren.

Udvalget arbejder med anbefalinger om bibliotekernes fremtidige rolle og funktioner. Arbejdet omfatter for det første en analyse af de traditionelle biblioteksydelser og nye formidlingsformer, f.eks. styrkelse af litteraturformidlingen på internettet. For det andet har udvalget fokus på at forbedre mulighederne for at integrere bibliotekstilbud med andre digitale tjenester og for at anvende de sociale medier. Sidst men ikke mindst har udvalget fokus på at styrke den traditionelle og digitale formidling

gennem en række forskellige partnerskaber.

- Kulturministeriet vil få udarbejdet et best practice-katalog og afholde en konference i 2010 for at sikre, at de bedste eksempler fra biblioteksområdet på ny organisering, god formidling og nytænkning bliver videregivet til andre kulturinstitutioner.

MUSEER

Som kulturinstitutioner indtager museerne en uhyre vigtig rolle i forhold til dannelse og læring. De oplevelser, man får her, kan og skal være med til at forme os og udvide vores horisont. Men det sker kun, hvis museerne har interessante og relevante tilbud, som appellerer til vor tids borgere og derved skaber kultur for alle.

Nogle museer har sværere ved at tiltrække borgerne end andre. Her står særligt de kulturhistoriske museer over for en udfordring. Det er museer, der har en vigtig funktion med at viderefordre den danske historie både nationalt og lokalt. Det er en funktion, de kun kan udfylde, hvis de bliver bedre til at få borgerne i tale.

De kulturhistoriske museer bør i særlig grad forholde sig til markedsføring og brugerinddragelse, så de aktivt kan bidrage til at skabe kultur for alle. Men generelt

skal alle museer forholde sig kritisk til, hvordan de i højere grad kan sikre, at deres tilbud kommer ud til alle borgere. Der er i den forbindelse brug for at se med nye øjne på museumsvesenet og nytænke museernes rolle.

- Kulturministeriet vil nedsætte et udvalg, der skal formulere konkrete bud på en fremtidig strukturreform på museumsområdet. Udvalget skal bl.a. se på, hvordan vi får skabt en struktur, hvor alle museer har den størrelse, der skal til for at løse opgaverne med høj faglighed og professionalisme, samtidig med at alle borgere har adgang til gode museumstilbud i deres lokalområde. I forlængelse heraf skal udvalget også forholde sig til, i hvilket omfang det kan være nødvendigt at samle museer i større enheder, for at de kan løfte i samlet flok og udvikle relevante og vedkommende kulturtilbud til borgerne.
- Kulturministeriet vil opfordre kommunerne til aktivt at forholde sig til særligt de lokale kulturhistoriske museers struktur med henblik på at styrke udbuddet af relevante og vedkommende tilbud.
- Kulturministeriet vil bede Kulturarvsstyrelsen være mere proaktiv i opfølgningen på kvalitetsvurderingerne af museerne.

TEATER, SPILLESTEDER OG ARKIVER

Teaterområdet er karakteriseret ved en stor mangfoldighed af teatre og genrer. Teatrene er spredt ud over det meste af landet, og mange kommuner har deres eget teater.

Kulturministeriet har nedsat et teaterudvalg, der i januar 2010 vil komme med en vision for scenekunsten i Danmark. Når teaterudvalget har forelagt sine anbefalinger, vil Kulturministeriet sikre en hurtig proces og politisk drøftelse med henblik på en ny teaterlov. I det arbejde vil det være en vigtig prioritering for Kulturministeriet at sikre relevante og vedkommende teatertilbud til alle i hele landet.

Der kan være andre områder, der har gjort relevante erfaringer med hensyn til nye strukturer eller organisationsformer, f.eks. spillestederne og arkiverne. Erfaringerne fra alle områder, der har gennemgået en strukturreform eller omorganisering, vil blive opsamlet af Kulturministeriet, så de kan anvendes på andre områder, hvor en sådan proces kan blive nødvendig fremover.

ORGANISERING PÅ TVÆRS

I fremtiden skal det blive lettere for borgerne at møde kunsten, kulturen og kulturarven, for den skal kunne findes der, hvor de er. Det kan f.eks. være i kulturhuse, i forsamlingshuse, i svømmehaller

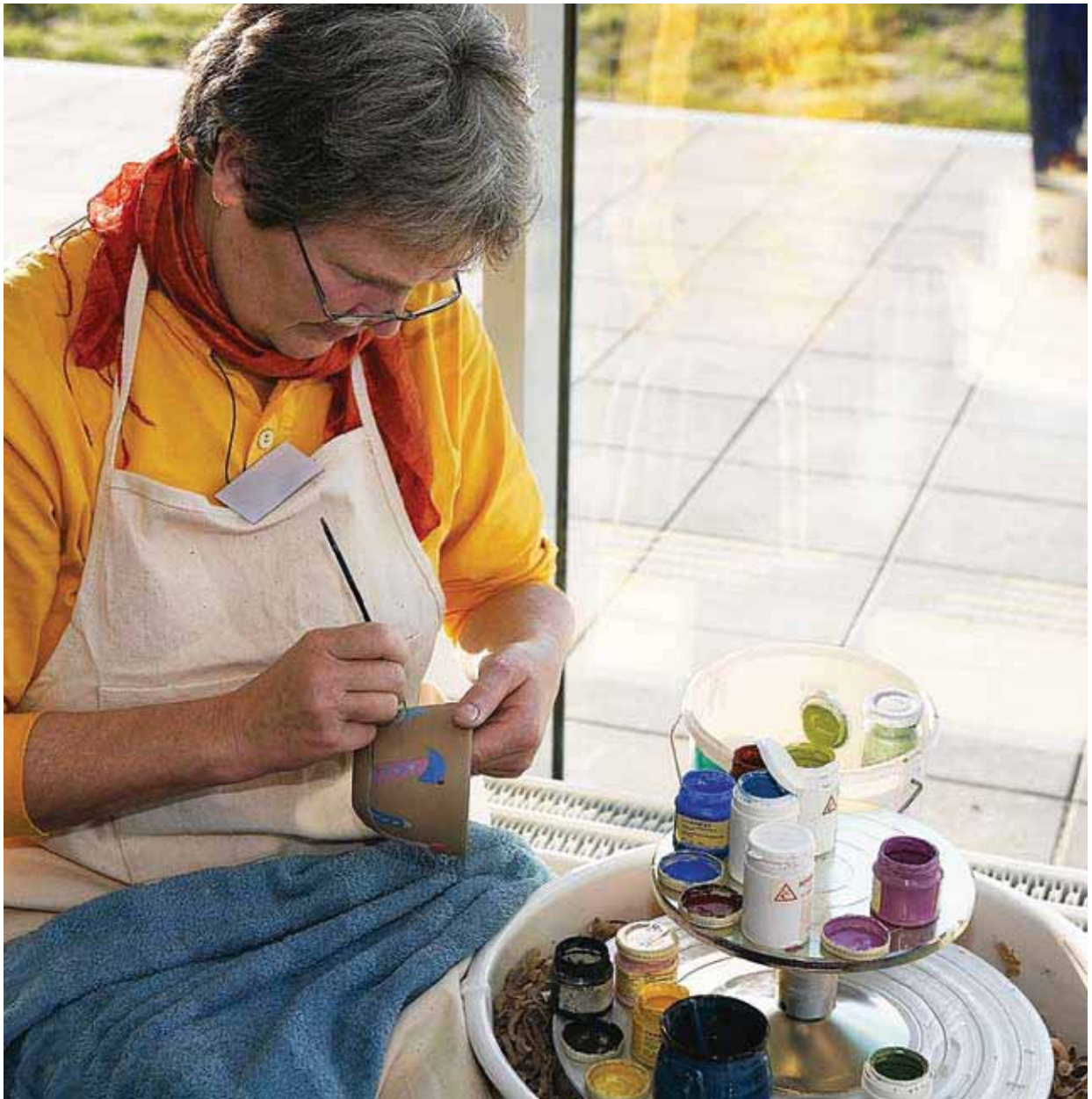
EKSEMPLER: KULTURINSTITUTIONERNES STRUKTUREFORM

NORDKRAFT

Nordkraft-bygningerne er et dynamisk sted, hvor mange forskellige kultur- og idrætsaktører inspirerer og beriger hinanden og giver hele regionens borgere endnu bedre oplevelser og attraktioner. I Nordkraft indgår i en række

kulturelle institutioner samt den rytmiske dag- og aftenskole. Fra idræts-siden indgår bl.a. DGI, Jydsk Håndbold Forbund og Idrætsforeningen for Handicappede i Aalborg. Herudover arbejdes der på at etablere en tilbudsvifte,

og måske en virtuel tilstedeværelse, fra Aalborg Bibliotekerne, Aalborg Stadsarkiv og Nordjyllands Historiske Museum. Det påtænkes også at opstarte et innovationsmiljø med plads til ca. 25 små virksomheder.

Kunstnerhuset i Skærbæk. Foto: Peter Klode.

SKÆRBÆK KUNSTNERHUS

I Skærbæk ligger fritidscenter og kunstnerhus side om side. Skærbæk Fritidscenter er en blanding af et aktivitetscenter og et kulturhus. Centret indeholder kultur- og sports-tilbud såsom bowling og fitness samt

en sal til amatørteater, kursus- og conferencefaciliteter og vægge til udstilling. Kunstnerhuset rummer atelier for både professionelle kunstnere og besøgende gæster, grafik- og keramikværksteder, et udstillingsrum og

et rum til aerobic, folkedans og yoga. Ved at samle de to steder er tanken at opnå en synergi og udnytte, at centret i forvejen er et mødested på tværs af interesser for den lokale befolkning samt for gæster og turister.

eller i naturen. Nye samarbejder og netværk på tværs af faggrænser og på tværs af kunst, kultur og idræt skal fremover være med til at sikre, at kulturen kan opleves i andre sammenhænge end de traditionelle rammer. Det bidrager til videndeling og skaber samtidig synergier, der styrker kulturlivet og trækker nye brugere til.

Både Skærbæk og Nordkraft er eksempler på vellykkede nye koncepter, hvor man har turdet tænke på tværs af faggrænser og kulturelle grænser og dermed sikret samlede kulturoplevelser, der rammer borgerne bredt. Det er steder, der er skabt, med henblik på at borgerne skal kunne opleve så meget kultur og så bred en vifte af tilbud som muligt på et sted.

Der er mange flere steder i landet, hvor man gør sig tanker om lignende koncepter. Kulturministeriet vil støtte disse tiltag ved fremover:

- Gennem kulturaftalerne at støtte forsøg med kulturhuse, som kan fremme udvikling af nye lokale institutionsformer. Det gælder både institutionsformer, hvor flere kulturtilbud går sammen, hvor kultur og idrætstilbud går sammen, og hvor kulturtilbud og kommercielle tilbud går sammen.
- At etablere en vidensbank, der skal samle de gode eksempler

på kulturhuse både nationalt og internationalt.

- Efterfølgende at sikre, at vidensbanken danner udgangspunkt for en målrettet indsats via kulturaftalerne, således at man på tværkommunalt plan kan styrke den borgernære kultur.

GOD LEDELSE PÅ KULTURINSTITUTIONER ER VEJEN TIL KVALITET

Kulturinstitutioner kan kun fungere, hvis de har en ledelse, der understøtter dem på bedste måde. Det skal være en ledelse, der samtidig er rustet til at påtage sig de opgaver, der følger med, når man skal skabe kultur for alle.

For at sikre kvalitet i institutioner såvel internt som eksternt er det vigtigt, at de selvejende kulturinstitutioner bliver understøttet af professionelle bestyrelser. En bestyrelse skal kunne yde kvalificeret og professionel sparring med direktionen og skal kunne træffe afgørende strategiske beslutninger. Kulturministeriet vil fremover:

- Sikre, at relevante elementer fra håndbogen "Anbefalinger om god ledelse af større kulturprojekter" og anbefalinger fra følgegruppen, der følger op på håndbogen, indarbejdes i arbejdet omkring en ny tilskudslov for de selvejende institutioner på Kulturministeriets område.

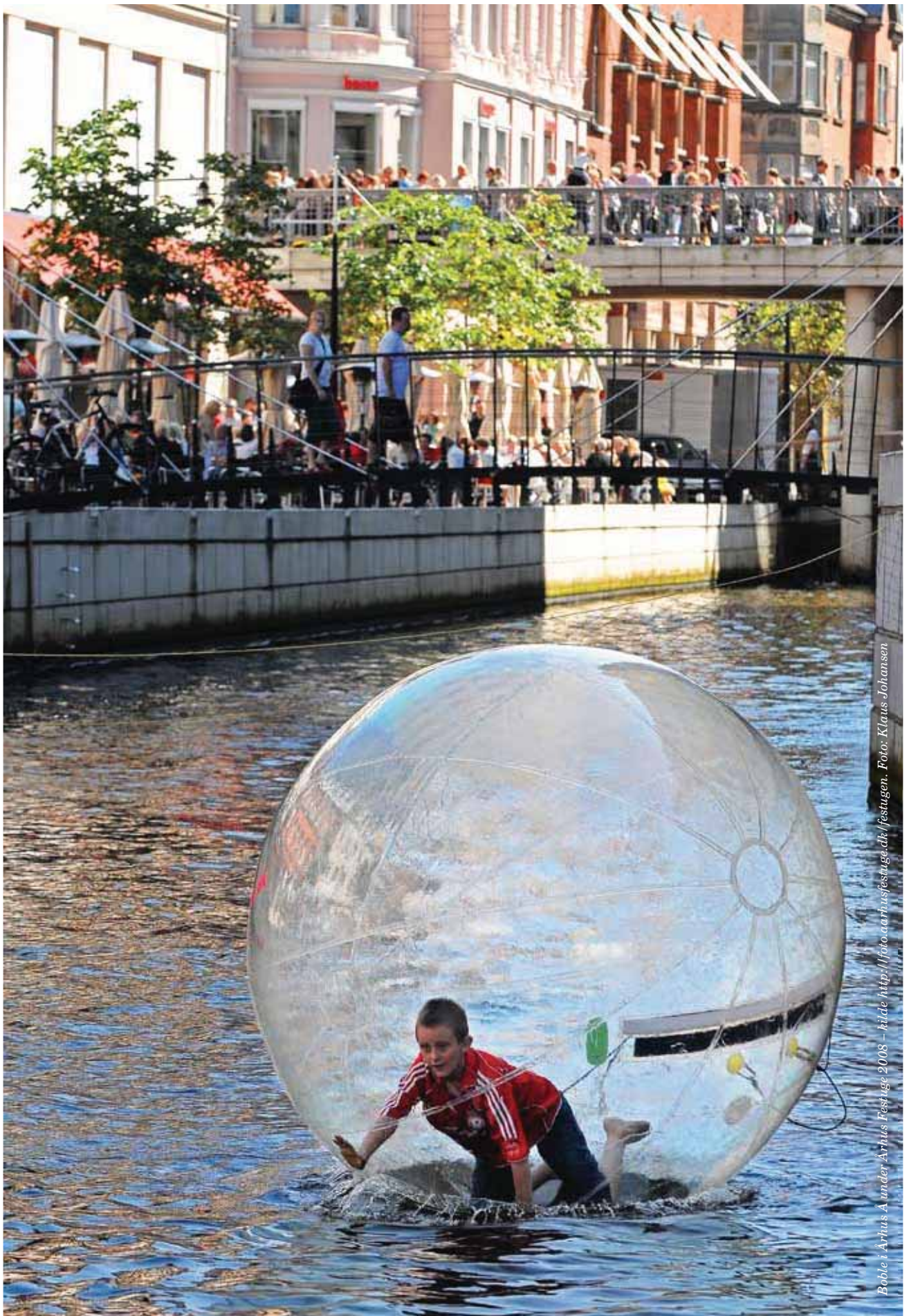
- Afholde et årligt seminar for bestyrelser og bestyrelsesmedlemmer, som er udpeget af kulturministeren. Seminaret er særligt tiltænkt nyudpegede medlemmer og har fokus på at styrke bestyrelsernes ledelsesmæssige kompetencer gennem videndeling, erfaringsudveksling og rådgivning.

- Iværksætte samarbejde med kommunerne om kompetenceudvikling i de bestyrelser, der ikke er udpeget direkte af kulturministeren.

Ikke kun bestyrelserne, men også lederne og medarbejderne på institutionerne har brug for at blive klædt på til borgernes ændrede kulturmønster og behov i det nye kulturlandskab. Derfor vil Kulturministeriet fremover:

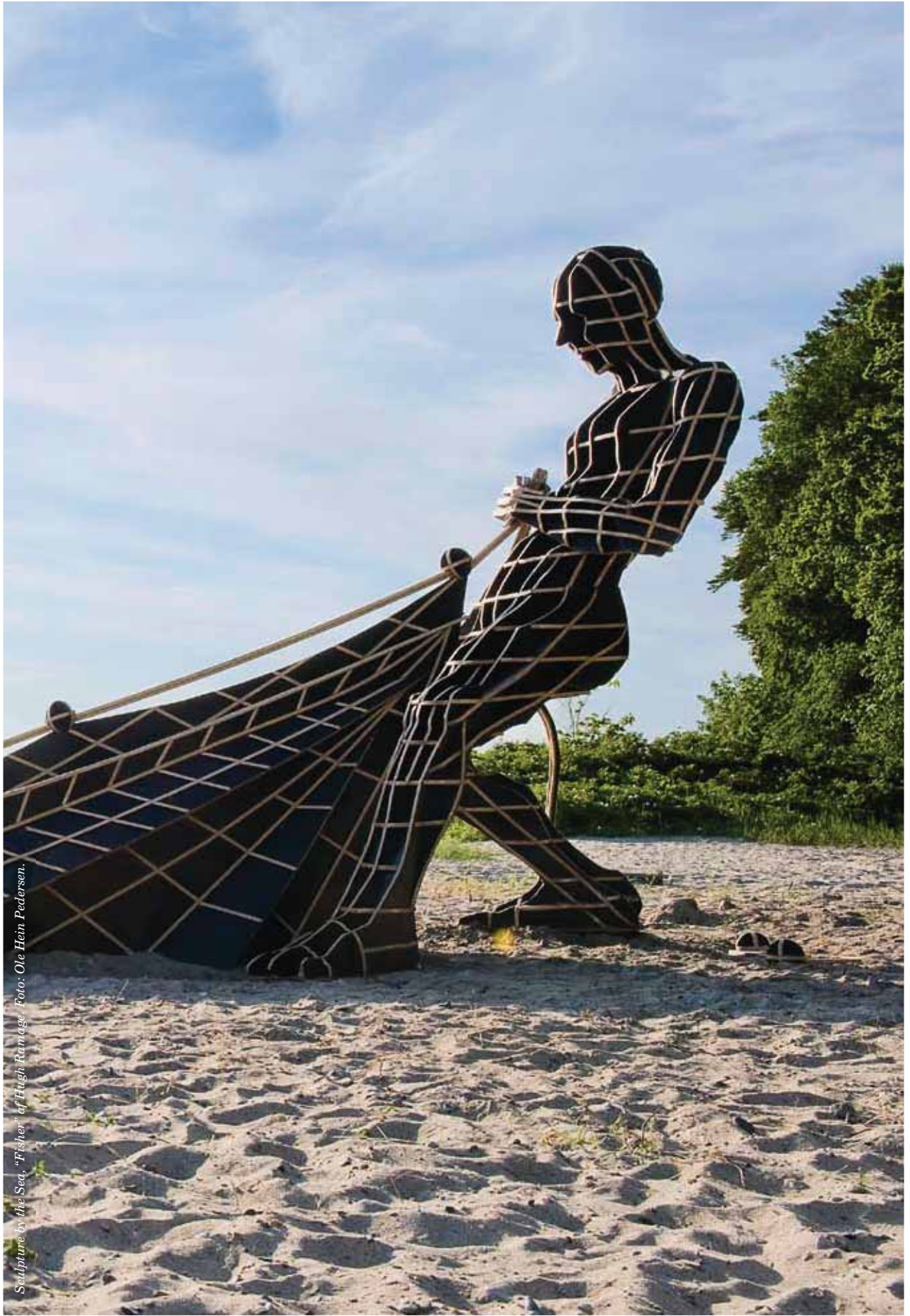
- Arbejde for, at der stilles udviklingsredskaber til rådighed for ledere og institutionschefer på kulturområdet. Det kan dreje sig om udbud af en diplomuddannelse, pointgivende efteruddannelse eller lignende. Redskaberne skal udbydes i samarbejde med relevante parter.

Boble i Aarhus Å under Aarhus Festsuge 2008 – kilde <http://foto.aarhusfestsuge.dk/festugen>. Foto: Klaus Johansen

Sculpture by the Sea, "Fisher" of Hugh Hamage. Foto: Ole Hein Pedersen.

